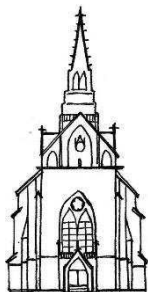

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2016

2

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatel: Martin Horák, administrátor
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

[http:// www.eabrno.cz](http://www.eabrno.cz)

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2016 (XVIII).

Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

Rychlost, kterou se dnes šíří zprávy,

nás sice nepřekvapuje, ale při bližším ohledání představuje cosi velmi nebývalého; možná až do té míry, že vskutku není snadné vědět si s tím rady. Učitel národů Jan Amos Komenský psal v Labyrintu světa o tom, jak poutník mezi novináře trefil, a ti z nich, kteří měli nejnovější zprávy, „na prudkých koních jezdili“. Netroufal bych si tvrdit, že labyrint dnešního světa je méně spleť, ale o zprávy, které by se dnes doručovaly koňmo, by už těžko někdo stál. Jeví se jako zcela samozřejmé, že o nápadné věci, která se stala málem kdekoli, lze číst už málem za několik minut - a během několika hodin má takřka kdekdo možnost vidět to na obrazovce.

Jakkoli je Setkávání měsíčník - a nepoložilo si tudíž za cíl přinášet aktuální zprávy - od úvodníku se přesto čeká, že se bude zabývat něčím současným. Autor však dopředu ví, že to očekávání zklame. Přemýšlívá tudíž dopředu, jak to nastrojit, aby čtenář řečené zklamání přijal shovívavě.

Zrovna v těchto dnech mi neočekávaně vyšly vstříc sdělovací prostředky. A to ne snad nějaké okrajové, regionální či vyloženě místní, ale světové a proslulé. Renomované televizní stanice, internetové servery, noviny vycházející ve světových jazycích a milionových nákladech, sociální sítě, dokonce i můj tolik oblíbený rozhlas, začaly zničehonic přinášet jako aktuality zprávy o událostech dobře týden starých, a pak ještě čím dál, tím dřívějších.

Začalo to zmínkou, že v Kolíně nad Rýnem došlo v noci před Novým rokem k napadání žen na veřejných prostranstvích. Nechci se obsahem těch zpráv zaměstnávat, neobsahují nic prospěšného, jakkoli vyvolávají mnohem víc otázek, než poskytují odpovědi.

Ale kam se poděla ta bleskurychlost, s níž nás jindy zpravodajové zásobují?

Zřejmě jacísi vlivní lidé jakousi chvíli měli za to, že když se o těch znepokojivých událostech bude na veřejnosti mlčet, něco se tím napraví. A ono už se to někdy tak stalo? Mlčetí zlato - jenže svobodně šířené informace jsou k tomu, aby ve společnosti dovolávající se svobody podporovaly kritickou odpovědnost.

Nebo jinak: Ano, stalo se něco znepokojivého - a jak teď k tomu mám přikročit a jak jednat já sám? Měl bych si zjistit, zda vím, kdo by poskytl pomoc lidem, kteří v podobné situaci jako byla ta letošní silvestrovská, prožili (prožily) strach, ponížení, bezmoc, ztrátu. (Nebo se v našem městě a okolí nic takového stát nemůže?) A věděl bych třeba, jak oslovit lidi, kteří se tam skutečně provinili? Jde přece také o to, aby jim došlo, že je to vina, a ne veselá taškařice? A je někdo, kdo už má ponětí, jak na to? Je už k nalezení?

Čas poznamenaný zlými událostmi se nedá zlepšit ani škodolibostí, ani nenávisným pokřikem na adresu provinilců. Jsem si jist, že i takový čas je k tomu, aby se projevilo, že Boží moc připravuje nikoli trápení, nýbrž pokoj. Pokoj je děj, který má dobrý směr - a je dobře dát se k němu pozvat a hledat jej.

Není dobře, když se zamlčuje, co je znepokojivé. Možná by se dalo s evangeliem říci: z takového zamlouvání zlověstných dějů nepochází pokoj. Je to naopak s odpuštěním „dar“, který dává „tento svět“. Chce-li nás někdo tak obdarovávat, pak platí, že i ve zlém čase máme chtít víc.

Jaroslav Vítek

BYLO

Vánoční slavnosti v brněnských sborech

Vánoce ve sboru Brno I

Každoroční dětská vánoční slavnost proběhla o poslední adventní neděli. Roztomilé předškolní děti pod vedením sestry Ivy Oukropcové předvedly Ivinu vlastní hru se zpěvy - „Dveře“. Nedělní škola tentokrát sáhla po starší hře „Něco velikého se chystá“ a bylo to vskutku velké - počtem dětí i provedením. I nasazení učitelů při nácviku bylo veliké. Překvapivě se sama od sebe přidala i mládež se scénkou o ovcích a vlčích. Celá slavnost potěšila všechny přítomné včetně bratra faráře Jana Pokorného. S vděčností jsme si připomněli také jeho 97. narozeniny.

Olga Tydlitátová

Na různých místech kostela jsou papírové dveře, všechny zavřené. Děti na ně ťukají, neotvírají se. Pak se sejdou na jevišti.

„Co budeme dělat, když jsou všechny dveře zavřené?“

„Určitě se za některými už narodil Pán Ježíš.“

„Jak se k němu můžeme dostat?“

„Ty poslední dveře už musíte otevřít každý sám.

Dveře svého srdce. Když otevřete, Ježíš k vám přijde a rád u vás bude bydlet. Vždyť proto přišel, aby byl s námi.“

Děti dají každý za sebe jeden šátek do košíku. Začnou zpívat.

Během písně přichází Marie a Josef, nesou miminko, položí je do košíku a zpívají taky.

Vítáme Tě, mezi námi, Pane.
Jsme moc rádi, že tu s námi jsi.
Ať dnešní a každý další den
je Tvou přítomností prozářen.

Brno II

Čtvrtou neděli adventní jsme v Blahoslavově domě slavili služby Boží, k nimž svým programem přispěla také nejmladší generace. Zástupci dorostu, konfirmandi, děti ze starší i mladší skupiny nedělní školy společně připravili vánoční hru Jana Tkadlečka „Vlak do Betléma“. Hra ukazuje, že svou „cestu do Betléma“ sice nastoupí mnoho lidí, nakonec si ale v další cestě nechají zabránit: někteří kvůli svým povinnostem v zaměstnání, jiní kvůli povinnostem v rodině, další kvůli svým zájmům a zálibám. Jinak je tomu jen tam, kde jsou cestující „jako děti“: chtějí *přivítat svého Pána, kde svou zastávku má*, a do cíle spolu dorazí.

Martin Horák

Kriste, tvé světlo září tmou!

(aneb vánoční slavnost husovických dětí v Paláci šlechtičen)

Dětské vánoční divadelní hry v kostelích, ze kterých se vracíme domů celí dojatí a rozradostnění nad tou (třebas laickou) krásou, jsou nedílnou součástí adventu mnohých evangelických sborů. Ale co takhle vynést trochu toho dojetí a oné radosti mimo zdi kostela?

V pátek 18. prosince večer se o to pokusily děti (ovšem - abychom byli spravedliví - za veliké podpory dospělých) z brněnského sboru ČCE Husovice, když v Paláci šlechtičen Moravského zemského muzea představily hru Čtyři světla pastýře Šimona. Za hudebního doprovodu malého orchestru a pěveckého sboru složeného především z tatínků, maminek a sourozenců malých herců (to vše pod taktovkou dirigentky Kláry Roztočilové) odehráli děti půvabný příběh: Chlapec Šimon (věrně ztvárněný Ditou Horákovou) se vydává temnotou za ztracenou ovečkou na strastiplnou cestu, kde v soucitu a dobrotě srdce postupně rozdává všechny své svítilny potřebným. Když už přichází o poslední zbytky naděje, nalézá svou ovečku v Betlémě u jeslí s právě narozeným Ježíšem.

Vánoční hra, již společně vytvořili manželé Jana a Bohdan Mikoláškoví v roce 1966 ve Švýcarsku a kterou nyní s dětmi nacvičila (za pomoci dalších dobrovolníků) Ruth Konvalinková, zapůsobila na brněnské publikum silným dojmem. Myslím, že průvodní píseň představení „Kriste, tvé světlo září tmou“ prosvětliла toho večera nejednu předvánoční domácnost.

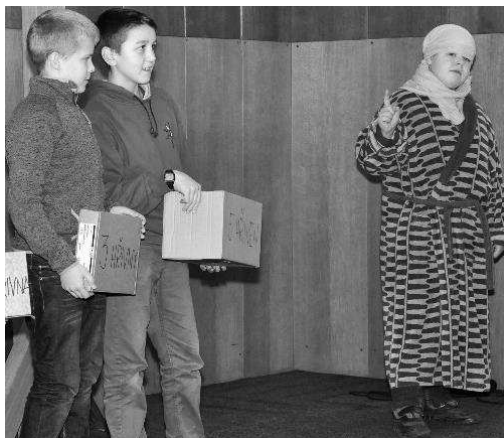
Lucie Férová

Vánoční bohoslužby s dětmi v Židenicích

měly 20. prosince jinou podobu než obvykle. Nebyla to vánoční hra jako v předchozích letech, ale náš ordinovaný presbyter Matouš Pleva, který tu neděli měl kazatelsky na starosti, to pojal překvapivě a originálně. Své biblické poselství o Božím obdarování, odvaze a poslušnosti víry rozdělil do šesti oddílů, přičemž nás, účastníky bohoslužeb, vybídl před každým z nich, abychom na pár vteřin zavřeli oči; děti jako mávnutím proutku vběhly na zvýšený stupínek a vytvořily svými kostýmy a gesty živý, avšak nepohyblivý obraz, dokreslující mluvené slovo. Vystoupení nejmenších dětí připravila sestra Lenka Nováková. Děti napochodovaly jako broučci se svítícími lucerničkami a díky umně předávanému mikrofonu a tajné občasné nápovědě jsme mohli zaslechnout jejich roztomilé svědectví.

Na závěr jsme společně s dětmi s kytarovým doprovodem zazpívali: Jsem zde na zemi poutníkem. Posléze dostaly všechny přítomné děti balíčky s ovocem. Nechyběly v nich ani tradiční perníčky, vzniklé z ochotných rukou těch, kteří se dali pozvat k jejich pečení v jednom adventním odpoledni k Fikejsovým.

Jana Slámová

Adventní guláš pod hvězdou Moravských bratří

Poslední čtvrtek v adventu se již tradičně koná před Červeným kostelem vydávání guláše pro lidi bez domova. Letos se na akci podílelo více než deset mladých lidí, kteří se starají o nákup potravin, vaření, přípravy stánku a lavic a vlastní vydávání. Patří jim naše uznání a dík!

Připravují se obvykle dvě stovky porcí, k nimž je třeba nakoupit a zpracovat: 20 kg vepřového masa bez kostí, 10 kg cibule, 10 kg paprik, 10 kg mrkve, 5 kg petržele, 5 kg celeru, 2 litry oleje, 1 kilo koření (paprika sladká i pálivá, kmín, pepř, majoránka), 1 kg soli a 25 bochníků krájeného chleba. Na čaj se spotřebují 2 kg citrónů, 200 gramů čerstvého zázvoru, 2 balení porcovaného černého čaje a půl kila cukru.

Ve středu večer se hlavně krájí a společně povídá, druhý den se ohřívá guláš, vaří čaj a ke kostelu se přenáší z fary stánek, židle, stoly, ohřátý guláš a čaj ve várnících a nakrájené chleby. Většina strážníků si dá aspoň dvě porce (buď hned na místě, nebo si přinesou ešus a mají ještě na snídani). Letos probíhal výdej jídla poprvé pod adventní hvězdou, kterou našemu sboru věnoval pan Jiří Máca. Hvězda, která mívá nejčastěji 26 cípů, vznikla v Herrnhutu v církvi Moravských bratří, kde se vyrábí a odkud se šíří do celého světa. Bližší podrobnosti najdete na www.moravskahvezda.eu.

Jiří Gruber

A kdo je můj bližní?

(aneb adventní bohoslužba v klubu Desert - o uprchlících, komunitách a radosti farářově)

Kdo si myslel, že večerní hospodská bohoslužba v Desertu (pořádaná husovickým sborem pod taktovkou Štěpána Hájka) je již tradiční záležitostí s pevně vybudovaným, časem prověřeným a (proto) důsledně dodržovaným konceptem, v prosinci se patrně nestačil divit. Místo čtené modlitby uznávané osobnosti spontánní modlitba Štěpánova, místo kázání článek z Protestanta a v závěru setkání - večere Páně.

Štěpánovým hostem byl etnolog Michal Pavlásek, znalec problematiky našich krajanů v zahraničí a aktivní zastánce uprchlíků v současné (tzv.) krizi. Hned na úvod přečetl z Lukáše vskutku trefné podobenství - totiž to o milosrdném Samařanu: „...Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“ (L 10,29-37)

Rozhovor začal nenápadně - u krajanů. „Napsal jste knihu o českých evangelících v Srbsku (S motykou a Pánem Bohem). Jak jste se k tomu tématu dostal?“ ptal se Štěpán.

„Jé, to je fajn, že můžu mluvit o krajanech,“ oddechl si naoko Michal, „mě teď všichni zvou na debaty o uprchlících. No, tak já začnu krajany a skončím uprchlíky, ano?“ A s úsměvem započal své poutavé vyprávění: „Jako turista jsem cestoval do rumunského Banátu. Pak jsem stopoval po Srbsku a najednou jsem uviděl ceduli Česko Selo (tzn. srbsky Česká Ves) - to mě zaujalo. Brzy jsem objevil Veliko Središće, obec ležící nedaleko města Vršac v jižním Banátu dnešního Srbska. A právě tady jsem narazil na fungující komunitu českých evangelíků, o které nikdo neví, nikdo nepíše.“ A pak už se rozpovídal o tom, jak mu pomohl farář Brodský, když jej do oné komunity uvedl, a umožnil mu tak v dané oblasti zahájit výzkum; jak se zajímal o historii komunity a (byť sám jsa katolík, navíc tzv. „matrikový“) především o její religiozitu.

„Jakým způsobem si (takovou dobu - 160 let!) udrželi svou identitu uprostřed odlišného prostředí?“ ptal se Štěpán.

„No, dnes je tam už jen pár jedinců. Ale ještě před osmi lety tam běžně probíhaly bohoslužby, mluvilo se česky. Přitom nacionalita je nezajímala, byli národně naprosto lhostejní (odešli z Čech dřív, než je mohlo přesvědčit národní obrození). Češtinu si udržovali vysloveně proto, že jim byla bohoslužebným jazykem - jazykem Písma a písní z kancionálu.“

A to už Štěpán začal cílit na situaci u nás. „O menšinách se říká - ať se přizpůsobí! Ať proniknou do naší kultury a zařadí se. Je to správný názor?“

„S tím moc nesouhlasím,“ zvážněl Michal. „Prvně si musíme uvědomit, co jsme vlastně ‚my‘ - ta většina. Dnes se mluví o tom, že musíme všechny ‚integrovat‘ do naší společnosti. Ale já o té naší společnosti hodně pochybuju, pochybuju o nás jako o ‚národu‘. Nemáme národní hrdost. Hodnoty a pravdy jsou vykradeny populisty. A tak hledám odpověď na to, jaká je ta ideální společnost, do které se ‚oni‘ mají ‚integrovat‘.“

„Prošel jste s uprchlíky cestu z Makedonie do Maďarska,“ rozvíjí Štěpán téma. „Není právě tohle jeden ze znaků onoho ‚my‘? Schopnost solidarizovat se s trpícími?“

„Rád bych tomu věřil,“ povzdechne Michal. „A žiju vlastně v takové bublině, že tomu i věřím. Ale většina Čechů je islamofobně xenofobní. Požaduje bezpečnost za každou cenu - dokonce na úkor svobody. Říká „uprchlická krize“ - přičemž u nás je to naprostý nonsens, ukazuje se spíš krize našich hodnot. Společnost ovládl strach. Do jisté míry to samozřejmě chápu - máme předporozumění z minulosti. V našich představách se uprchlík, kterému jsme zavázáni pomoci, rovná ubožák a chudáš. Jenže teď přicházejí uprchlíci ve značkových bundách a se smartphony v rukou. To nás zneklidňuje. Ta (naše!) modernita v rukách východu.“

Jak už bylo zmíněno, místo obvyklého kázání (nebo snad spíše „v roli“ kázání) přečetl Štěpán svůj článek (publikovaný v časopise Protestant v září 2010) Pohyb v Brně aneb Radost farářova, kterým vyjádřil své potěšení nad aktivitami brněnské mládeže svázané s evangelickou církví a mimo jiné také nad úspěchem bohoslužeb v Desertu. V závěru pak vyslovil naději, že se snad jednou bude v Desertu i vysluhovat večere Páně.

A jak řekl, tak - k velkému překvapení publika - učinil. Se slovy „Ivan upekł chleba a já jsem koupil petku vína,“ poslal publikem ošatku a kalich. „Jen kdo chce!“ zdůrazňoval. „Pro mě je svoboda hodně důležitá.“ Jen ještě stručně vysvětlil symboliku oněch darů a pak už pobídl kapelu k veselé hudbě a nechal publikum, aby se s danou situací vypořádalo po svém. „A kdybyste u toho polykání,“ dodal ještě jakoby mimochodem, „třeba mysleli na to, co se vám zrovna nepovedlo, bylo by to pěkné. Ale dlouho u toho nezůstávejte, spíš se radujte z vědomí, že je vám odpuštěno. A kdybyste na základě tohoto zjištění navíc odpustili těm, kteří vám něco provedli - bylo by to vůbec výborné. Ale to už je na každém z vás.“ A publikum zareagovalo více než přívětivě, diváci si s úsměvem na rtech předávali dary a společně jedli a pili. A mnozí toho dne - myslím - odcházeli z Desertu s povzneseným pocitem čehosi výjimečného.

Hudební doprovod bohoslužby tentokrát zajistil brněnský kvintet Tyjátrio, který potěšil posluchače perfektním provedením obecně známých swingových a šansonových skladeb i veselých „hospodských halekaček“.

Lucie Férová

BIBLICKÁ ZOOLOGIE

Pes

Ačkoli pes žije společně s člověkem již od dávných dob (14 tisíc let), je toto zvíře v bibli až na několik výjimek zmiňováno negativně a pohrdavě. Přispělo k tomu zejména to, že pes se živil různými zbytky, mršinami, a mnoho psů bylo toulavých, divokých a zákeřných. Psům se dávalo všechno, co bylo nečisté, a proto byli i oni považováni za nečisté. Pes nesměl být v Izraeli obětován, ačkoli v pohanských kultech to bylo běžné a pes sloužil dokonce jako podoba

egyptského boha Anupa - strážce podsvětí (viz jeho sošku z výbavy Tutanchamonova hrobu).

*Ex 22,30 Budte mými muži svatými. Maso zvířete rozsápaného na poli nebudete jíst, **hodíte je psovi**.*

*Iz 66,3 Zabíjí v oběť býka a i ubíjí člověka, obětuje jehňátko i **láme vaz psu**, přináší obětní dar i krev z vepřů dává, na připomínku pálí kadidlo i dobrořečí ničemné modle. Oni si vyvolují vlastní cesty, jejich duše si libuje v ohyzdných modlách.*

Psi sloužili především jako hlídači u domu nebo u stád. Nebyli však příliš spolehliví, a místo aby hlídali, starali se často - podobně jako lidé - jen o to, aby měli co žrát.

*Izajáš 56,10 Ti, kdo jsou na stráž, jsou slepí, nikdo z nich nic neví; všichni jsou to **němí psi**, nedovedou ani štěkat; jen mluví ze sna, když ulehnou, rádi podřimují. Ale jsou to **psi hltaví**, nenasytní. A to jsou pastýři! Bez zájmu a pochopení. Všichni jsou obráceni k svým cestám, každý za svým ziskem, odkudkoli.*

Pes nebo dokonce smečka psů je častým obrazem útočících nepřátel a akutního nebezpečí.

*Žalm 59,7 K večeru se navracejí, **skučí jako psi a pobíhají kolem města**.*

*Žalm 22,17.21 **Smečka psů mě kruhem svírá**, zlovlná tlupa mě obkličuje ...Vysvobod' mou duši od meče, **chraň jediné, co mám, před psí tlapou**.*

Stejný, i když opačný smysl má rčení: „ani pes na něj nezaštěkal“, které vyjadřuje bezpečí a zvláštní Boží ochranu. Představa, že až bude Izrael odcházet z Egypta, ani jeden pes neštěkne, je stejně zázračná, jako moře, které se před nimi později rozestoupí. Podobný zázrak slibuje Judit Holofernovi.

*Exodus 11,7 Ale na žádného Izraelce **ani pes nezavrčí**, ani na člověka ani na dobytče, abyste poznali, že Hospodin podivuhodně rozlišuje mezi Egyptem a Izraelem.*

Judit 11,19 Já tě provedu Judskem, až dojdeme k Jeruzalému, a uprostřed něho ti postavím trůn. Poženeš je jako ovce, které nemají pastýře, ani pes na tebe nezavrčí.

Často slouží slovo pes jako nadávka a to ne ledajaká. Nazvat někoho psem nebo se tak k němu chovat, to byla jedna z největších urážek. Dokonce ani ovčácký pes nebyl hoden úcty a sloužil jako příklad pohrdání.

*1S 17,43 Pelištejec na Davida pokřikoval: "**Copak jsem pes, že na mě jdeš s holí?**" A Pelištejec zlořečil Davidovi skrze své bohy.*

*Jób 30,1 Avšak nyní se mi vysmívají ti, kteří jsou mladší než já, jejich otců jsem si vážil tak málo, že jsem je **nestavěl ani ke svým ovčáckým psům**.*

Ještě horší bylo, když byl někdo označen za psa pro svou zradu a nespolehlivost. Mohlo to souviset s tím, že pes, který žil dlouhou dobu s lidmi, mohl člověka náhle a bez varování pokousat.

2 Sa 3,8 Abnér velice vzplanul a vyčítal: "Copak jsem **psí hlava**, patřím snad k Judovi? Denně prokazují milosrdenství domu Saula, tvého otce, jeho bratrům a přátelům. Nedopustil jsem, abys padl do Davidových rukou, a ty mi dnes předhazuješ přečin s tou ženou?"

2 Kr 8,12 Chazael se otázal: "Proč můj pán pláče?" Odvětil: "Protože vím, jakého zla se dopustíš vůči Izraelcům: Jejich pevnosti vypálíš ohněm, jejich jinochy povraždíš mečem, jejich pacholátka rozdrtíš a jejich těhotné poroztínáš." Chazael mu řekl: "**Cožpak je tvůj služebník pes**, že by se dopustil něčeho tak strašného?"

V podobném smyslu byl za psa považován prostitut a nemohl se očistit ani sebevětším darem.

Dt 23,18-19 Žádná z izraelských dcer se nezasvěťi smilstvu; ani žádný z izraelských synů se nezasvěťi smilstvu. Nepřineseš nevěstčím mzdu ani **psovskou odměnu** do domu Hospodina, svého Boha, ať jde o jakýkoli slib, neboť obojí je Hospodinu, tvému Bohu, ohavností.

Zvláštní vystupňováním nadávky pes bylo označení mrtvý pes. Tohoto navýsost hanlivého rčení užívají většinou ti, kteří se sami chtějí pokořit nebo ukázat svou slabost a bezvýznamnost.

1 Sa 24,15 David zvolal: Proti komu vytáhl izraelský král? Koho pronásleduješ? **Mrtvého psa**, pouhou blechu!

2 Sa 9,8 Mefibošet se poklonil a řekl: "Co je tvůj služebník, že se obracíš **k mrtvému psu**, jako jsem já?"

2 Sa 16,9 Tu řekl králi Davidovi Abišaj, syn Serújin: "Copak tento **mrtvý pes** smí zlořečit králi, mému pánu? Nejraději bych šel a srazil mu hlavu."

Přesto existují chvíle, kdy je lepší být pohrdaným psem než obdivovaným lvem. Život má přednost před smrtí.

Kazatel 9,4 Všichni, kdo žijí, mají naději. Vždyť **živý pes je na tom lépe než mrtvý lev**.

Představa, že někdo zemře a bude sežrán psy, patřila k nejstrašnějším. Znamenalo to, že člověk nebude mít hrob a nebude připojen ke svým předkům. Podobně hrozné bylo, když se někdo stal potravou ptáků nebo byl upálen. Byl to ten nejtěžší, absolutní trest, který mohl nad člověkem vynést pouze Bůh.

1 Kr 14,11 Kdo zemře Jarobeámovi v městě, toho **sežerou psi**, kdo zemře na poli, toho sežere nebeské ptactvo.

1 Kr 21,23 Také o Jezábele promluvil Hospodin: "**Jezábelu sežerou na valech Jízreelu psi**."

Jeremjáš 15,3 Ztrestám je na čtverý způsob, je výrok Hospodinův: mečem, aby zabíjel, **psy**, aby vláčeli, nebeským ptactvem a zemským zvířectvem, aby žralo a ničilo.

*Žalm 68,24 Ať noha tvá je rozdrtí v krvi, ať **jazyk tvých psů má z nepřátel podíl.***

Pes nebyl považován za zvíře zvlášť chytré a inteligentní, protože se rád vracel na místa, kde po sobě zanechal stopu. Stejnou hloupost dělají i ti, kteří uvěří v Krista a pak se vrátí ke svému starému způsobu života.

*Př 26,11 Jako se **pes vrací ke svému zvratku**, tak hlupák opakuje svou pošetilost.*

*2 Pt 2,20 Jestliže tedy ti, kdo poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, znovu se do nich zapletou a podlehnou jim, budou jejich konce horší než začátky...Přihodilo se jim to, co říká pravdivé přísloví: **‘Pes se vrátil k vlastnímu vývratku’** a umytá svině se zase válí v bahništi.*

Ale ať už byl pes chytrý nebo hloupý, v každém případě se špatně chytal.

*Př 26,17 **Chytá psa za uši**, kdo se rozlítí ve sporu, který se ho netýká.*

Jen výjimečně se mohl pes stát vzorem věrnosti a statečnosti. Když Gedeon hledá tři sta mužů, kteří se neposkvrnili modloslužbou a nesklonili před Baalem, vybere ty, kteří pili vodu z potoka, jako když pes chlemtá vodu. Šlo o to, že při pití nepoklekli, aby vzdali povinnou úctu Baalovi, kterému potok podle tehdejších představ patřil.

*Sd 7,5-7 Hospodin řekl Gedeónovi: "Postavíš zvlášť každého, **kdo bude chlemtat vodu jazykem jako pes**, a každého, kdo si při pití klekne na kolena." Těch, kteří chlemtali a podávali si vodu rukou k ústům, bylo celkem tři sta mužů. Všechn ostatní lid klekal při pití vody na kolena. Hospodin řekl Gedeónovi: "Třemi sty muži, kteří chlemtali, vás vysvobodím a vydám ti Midjánce do rukou. Všechn ostatní lid ať odejde, každý do svého domova."*

Druhý příkladem psí kladné role je příběh z deuterokanonické knihy Tóbijáš. Bez bližšího vysvětlení se dozvídáme, jak pes doprovází Tóbita a anděla na jejich dlouhé a nebezpečné cestě. Na jednom místě dokonce některé rukopisy místo pes čtou Hospodin. Psí věrnost tedy může být odkazem k tichému Božímu doprovázení.

*Tób 6,1 Chlapec odešel s andělem a **pes šel za nimi.***

*Tób 11,4 **Pes pak běžel s nimi**, za Refáelem a Tóbijášem.*

Nejasná je role psů olizujících Lazarovy rány v Ježíšově podobenství. Může to být odkaz na Boží pomoc, neboť sliny byly součástí tehdejšího způsobu léčby. Psi však mohou být také dokladem hloubky ponížení a bezmoci, když Lazar už neměl ani sílu, aby je odehnal.

*Lukáš 16,21 a toužil nasytit se aspoň tím, co spadlo se stolu toho boháče; **dokonce přibíhali psi a olizovali jeho vředy.***

V novozákonní době mluvili židé o pohanech jako o psech, když chtěli zdůraznit, že s nimi a jejich způsobem života nechtějí mít nic společného. Apoštol Pavel však neváhal nazvat tímto hanlivým slovem židy, kteří sice prosazovali rituální dodržování Mojžíšova zákona, ale jinak se chovali jako pohané.

Mt 7,6 **Nedávejte psům, co je svaté.** Neházejte perly před svině, nebo je nohama zašlapou, otočí se a roztrhají vás.

Fp 3,2 Dejte si **pozor na ty psy**, dejte si pozor na ty špatné dělníky, dejte si pozor na tu `rozřízku`!

Podobné fráze použil dokonce i Ježíš, když odmítá uzdravit dceru z pohanské rodiny. Její matka se však nenechá odradit a připomíná mu, že děti, které dostanou chléb od rodičů, se o něj dělí se štěňaty pod stolem. Je to jediný příběh, kdy je Ježíš argumentačně poražen a uzná, že již nyní mají věřící pohané právo podílet se na spáse společně s vyvoleným národem.

Marek 7,27-28 On jí řekl: "**Nech napřed nasytit děti. Neboť se nesluší vzít dětem chléb a hodit jej psům.**" Odpověděla mu: "Ovšem, pane, jenže **i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech.**"

Když čteme, že se do Božího království nedostanou žadní psi, nejde o zavržení zvířat, ale o lidi, kteří slouží modloslužbě.

Zj 22,14 Blaze těm, kdo si vyprali roucha, a tak mají přístup ke stromu života i do bran města. **Venku zůstanou psi:** zaklínači, smilníci, vrahové, modláři - každý, kdo si libuje ve lži.

Jiří Gruber

Na titulní straně: ilustrace k rozhovoru Mk 7,27-28

O ČEM SE HOVOŘÍ

Dům z odpadků je krokem k domu z hlíny

Vždyť zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde. (Židům 13, 14)

Po zemětřesení v Indickém oceánu po Vánocích 2004, které spustilo ničivé tsunami, se Američan Michael Reynolds vydal s partou nadšenců na Andamanské ostrovy a stavěl tam domy - z odpadků. S tím měl v té době přes třicet let zkušeností. A taky měl za sebou dlouholeté spory s americkými úřady, které jeho trvale udržitelné a levné alternativě nefandily. Přesto s úspěchem stavěl domy, které disponují vlastním zdrojem energie, vody i tepla. Využíval staré pneumatiky, plechovky od piva nebo skleněné láhve.

Jeho příběh zachytil režisér Oliver Hodge ve filmu Garbage Warrior (česky Architekt odpadu). Snímek měl premiéru v roce 2007. Pro mě byl film prvním impulsem k úvahám o trvale udržitelném stavitelství. Stavět z odpadků je rozhodně jednou z dobrých alternativ, ale je spíš mezičlánkem na cestě k jinému cíli. Recyklace řeší pouze následky našeho plýtvání, nikoli příčinu. Lidské kroky se proto posouvají k přírodnímu stavitelství a k nízkoenergetickým domům.

Přírodní domy jsou takové, které vytvoří součást přirozeného koloběhu. Materiál ke stavbě vznikl v přírodě a po dosloužení se do ní zase vrací. Už před stavbou se uvažuje, jak bude v budoucnu možné dům rozložit. Zbourat dům

z hlíny, slámy a dřeva je o něčem jiném, než bourat dům plný polystyrenu, železa a betonu. Snazší a levnější bývá i oprava nebo přestavba.

Někteří lidé si svůj přírodní dům postaví sami za poměrně nízké náklady. Uvažují u toho také o tom, jaké bude v domě žít. Jedna věc je dům postavit, druhá v něm pak bydlet. Řeší celé technologie, třeba zadržování dešťové vody pro technické potřeby domu, kořenové čistírny odpadních vod nebo zelenou střechu domu jako náhradu za zábor nezastavěného místa.

Existuje řada parametrů pro posuzování trvalé udržitelnosti. Často se zmiňují termíny nízkoenergetický a pasivní dům. A tyto pojmy jsou také často zaměňovány a považovány za totéž. Není to tak.

Pasivní dům je stavba, která splňuje dobrovolná, ale přísná kritéria energetických úspor při provozu domu. Méně přísná kritéria úspor energií na provoz platí pro nízkoenergetický dům. Technologiemi zdokonalenou variantou pasivního domu je energeticky nulový dům, tedy takový, který své energetické potřeby plně získává z místních zdrojů.

Typickým příkladem pasivního domu v Česku je Centrum Veronica v Hostětíně v Bílých Karpatech. Jedná se o projekt brněnského Ekologického institutu Veronica. Dům navržený Georgem W. Reinbergem z Vídně byl postaven v roce 2006 a byl tehdy první českou veřejnou budovou splňující pasivní standard.

Při stavbě byly použity vesměs ekologické stavební materiály. Teplo, které dům pasivně získá ze slunce, od svých obyvatel a z elektrických spotřebičů, pohodlně udrží po většinu roku příjemnou vnitřní teplotu. Dům se pak už většinou obejde bez aktivního systému vytápění. Samozřejmostí je například také využití dešťové vody nebo solární ohřev vody.

Snad budeme v budoucnu k zemi, která nám byla dána k užívání, ohleduplní. Myslím, že nám to svojí krásou umí vrátet.

Jana Vondrová

Otevřená zahrada

Bydlíme. Pracujeme. Většinou v nějakém domě, v budově. Zamyšlíme-li se nad něčím víc, než jen nad barvou koberce či rozmístěním pracovních stolů, mohou nás napadnout i další aspekty těchto našich činností. Způsob vytápění. Chlazení budov v létě. Spotřeba elektrické energie. Spotřeba vody. Mikroklima ve městech. Útočiště pro živočichy. Velikost zastavěné plochy. Nakládání s odpady. Pro inspiraci, jak se s těmito záležitostmi vypořádat šetrně k přírodě a zároveň šetrně k vlastní peněžence, není třeba chodit daleko. Na ulici Údolní číslo 33 vyrostl před třemi lety areál Otevřené zahrady zahrnující tři budovy (A, B, C). Nejstarší, která je viditelná z ulice, je opravená běžným způsobem. Ve dvoře se nachází druhá, zrekonstruovaná do pasivního standardu. S ní je propojená třetí, nově postavená budova, která je příkladem moderního pasivního domu.

Zrekonstruovaná i nová budova mají podobnou podlahovou plochu, ale liší se konstrukcí obvodového zdiva, skladbou i povrchem fasády, systémem větrání, stejně jako rozvodem tepla i chladu ze společného zdroje. Nabízí se tak v Evropě unikátní možnost porovnat účinnost použitých technologií a spotřeb. Stejně zajímavé je i srovnání odtoku dešťové vody z klasické ploché střechy zrekonstruované budovy B a ze zelené střechy novostavby C.

Dešťová voda se shromažďuje ve třech podzemních nádržích. Využívá se pak na zalévání zahrady i na splachování toalet. To společně se systémy na čištění šedé vody z umyvadel a úsporným příslušenstvím na toaletách umožňuje ušetřit přibližně 40 % spotřeby vody.

Aby byl areál součástí přírody pod Špilberkem, pokrývá budovu C zelená střecha. Zemina na střeše funguje jako izolace a zejména přes léto zabraňuje přehřívání budovy. Navíc dobře zadržuje dešťovou vodu. Více takových střech ve městě by výrazně pomohlo snížit přívalové odtoky po lijácích a také ochladit a zvlhčit přehřáté město za letních veder. Vegetace na střeše a na stěnách domu nabízí útočiště pro ptáky a hmyz a pomáhá čistit prашný městský vzduch.

Hlubinné vrty, tepelná čerpadla, aktivní betonové jádro a další technologie pomáhají k tomu, aby budovy v areálu Otevřené zahrady spotřebovaly na vytápění a chlazení co nejméně energie. Obě pasivní budovy jsou napojené na tepelná čerpadla. V nové budově C se pro udržování vnitřní teploty využívá aktivní betonové jádro. Stěnami a stropem procházejí trubice, které rozvádějí teplé nebo studené médium. Od něj se betonové jádro zahřívá nebo naopak ochlazuje. Naproti tomu ve zrekonstruované budově B jsou pod každým oknem nainstalovány radiátory s aktivním větráním, kterým se říká fan-oily. Ty umí vzduch v místnostech jak ohřívat, tak i ochlazovat. Není tak třeba zavádět konvenční vytápěcí systém a energie stačí opravdu velmi málo. Za vhodných podmínek dokonce může budovy dostatečně vytopit pouhé teplo, které lidé a přístroje přirozeně vydávají. Díky použitým technologiím je Otevřená zahrada jedním z energeticky nejúspornějších administrativních areálů v České republice.

Přesvědčit se o tom může laická i odborná veřejnost díky sledování spotřeby energií, vody a výroby tepla a elektrické energie. Výsledky jsou dostupné na webu www.otevrenazahrada.cz/provoz. V celém areálu je přes 70 měřicích přístrojů a čidel, které poskytují důležité informace o chování objektů. Ukazatele sledované samostatně pro budovu B a C umožňují jak srovnání mezi nimi, tak v čase.

Obdobná měření probíhají většinou v modelových prostorech. Areál Otevřené zahrady oproti tomu poskytuje výjimečná data z reálného každodenního provozu administrativních budov. Funkční náplní budov je poradenské, vzdělávací a konferenční centrum. Budovy poskytují zázemí pro více než 60 pracovních míst a nabízejí k pronájmu konferenční sál a jednací místnosti pro dalších 90 lidí. Projektantům, pedagogům i studentům stavebních fakult, úředníkům státní správy nebo provozovatelům obdobných areálů se tak nabízí jedinečná inspirace a objektivní data pro plánování rekonstrukcí i nových staveb.

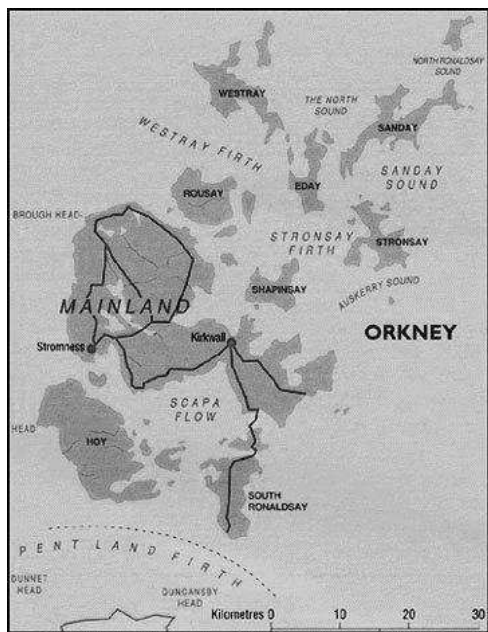
A naše vlastní zkušenosti? Areál Otevřené zahrady poskytuje v létě i v zimě příjemné podmínky pro práci, vzdělávání i zábavu. Za dobrého počasí můžete práci v uzavřené kanceláři střídat s posezením s notebookem ve venkovním prostoru. Semináře a workshopy doplňuje v teplých dnech občerstvení na čerstvém vzduchu. V roce 2016 doplní zahradu městská zvířecí minifarma.

Chcete-li se dozvědět více, máte možnost přihlásit se na komentované prohlídky technologického zázemí pasivních budov a Otevřené zahrady. Více informací najdete také na www.otevrenazahrada.cz.

Petr Kazda

Orkneje

Jsou místa, která by chtěl člověk vidět na vlastní oči. Jsou jiné destinace, které ho nijak zvlášť nepřitahují. A pak jsou taková místa, kam byste sami od sebe nezamířili, ale naskytne-li se dobrý důvod, vypravíte se tam.

Takovým místem se nám loni staly Orkneje. Oním rozhodným důvodem bylo, že se ve Stromness, druhém největším městě orknejského souostroví, stala naše kamarádka Magdalena Trgalová farářkou skotské reformované církve. Když nás Magda pozvala na návštěvu, dlouho jsme cestu rozvažovali, ale postupně naše plány dostávaly pevnou podobu. Na začátku prázdnin jsme s manželkou vyslali naše děti, které se k nám připojit nechtěly, na skautský tábor, a sami se vydali na cestu. Autem na sever Skotska, a dál trajektem a na kolech.

Orknejské souostroví leží na sever od severovýchodního skotského pobřeží. Zahrnuje více než 70 ostrovů, na kterých je

navzdory jejich severní poloze překvapivě mírné klima. Úrodná půda, rovinatý profil většiny ostrovů a moře poskytující přirozenou ochranu před nájezdníky způsobily, že tyto ostrovy byly osídleny doslova od nepaměti. Na Orknejských se nacházejí jedny z nejstarších a nejzachovalejších neolitických památek Evropy.

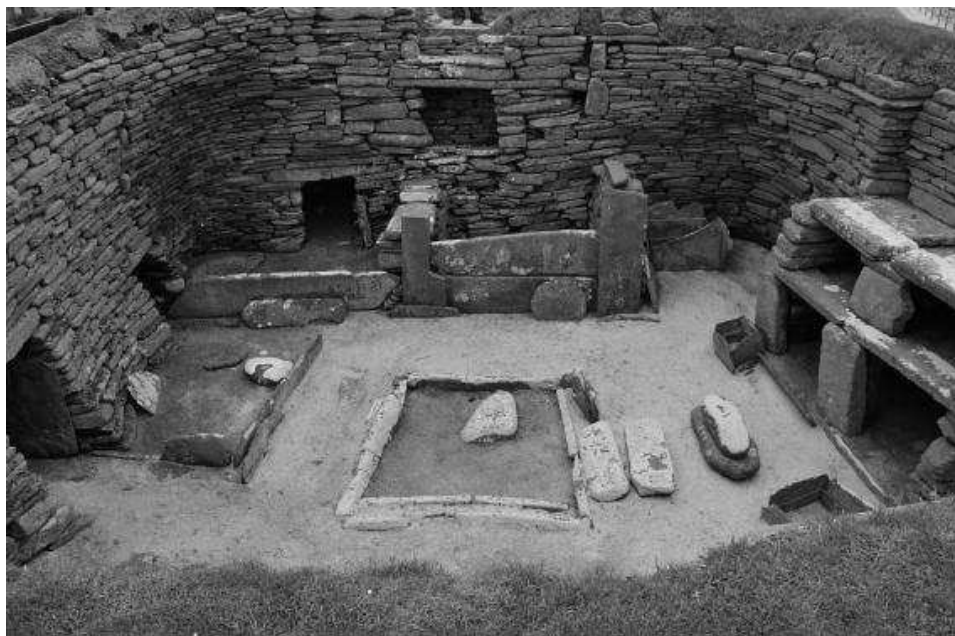
Nejzachovalejším neolitickým sídlištěm v Evropě je vesnice *Skara Brae*. Leží při severozápadním pobřeží největšího orknejského ostrova

Mainland. Osídlena byla v době 3 000 př. Kr. a její pozůstatky představují komplex 14 kamenných staveb s kulovitým půdorysem a pravidelným vnitřním

uspořádáním. Zdivo zde zůstalo zachováno v písku až do jednoho metru výšky, částečně i s vnitřním vybavením (kamenným nábytkem, zbytky příček, komorou, prohlubní na vodu, nástroji a nádobami). Vesnice byla objevena náhodně, když zde v roce 1850 větrná bouře odkryla část zdiva jedné ze staveb. Dnes je památka po důkladném archeologickém průzkumu zakonzervována a zpřístupněna; je zařazena na seznam památek světového dědictví UNESCO.

Památkami stejného významu jsou také sakrální stavby nacházející se uprostřed ostrova Mainland, které pocházejí z téhož období. Byly vybudovány na úžině mezi dvěma jezery, stranou od ostatních sídlišť. První z nich je kruh vztyčených kamenů zvaný *Ring of Brodgar*. Tvořilo ho původně 60 kamenů (dnes jich je 27) postavených do kruhu o průměru 104 metrů; je tedy podstatně větší a zřejmě také starší než slavný *Stonehenge* na jihu Anglie.

Na dohled od tohoto kruhu je možné z přistaveného lešení přihlížet probíhajícímu průzkumu v *Ness of Brodgar*. Jedná se o jeden z nejvýznamnějších archeologických nálezů současnosti: v roce 2003 zde byl objeven chrámový komplex z doby 3 500 př. Kr., největší z těchto sakrálních staveb, označovaná jako 'katedrála', se rozkládá na ploše 20 x 20 metrů.

Několik set metrů dále směrem na východ stojí *Maeshow*, uměle navršený pahrbek, v jehož nitru se skrývá komorová hrobka. Ačkoli pochází z doby 2 800 př. Kr., úroveň její stavební konstrukce a provedení řemeslných prací výrazně převyšuje jiné památky této doby. Jedna z hypotéz vysvětlujících rozdíl v úrovni staveb pracuje s domněnkou, že Orknejští získali pro tuto stavbu některého ze stavitelů egyptských pyramid pocházejících z tohoto období.

Všechny tyto tři památky leží v podstatě na jedné ose. To vede k úvaze, že se zde jednalo o promyšlenou soustavu sakrálních staveb, zasazených do krajiny. Není pochyb o tom, že řada památek zde čeká pod vrstvou hlíny na své objevení.

O neolitické civilizaci, která zde žila v době neolitu, bohužel nic dalšího nevíme. Jen o málo více je známo o osídlení Pikty, kteří se usadili na Orknejích také a v 7. a 8. století zde měli své království. V 9. až 12. století opanovali ostrovy norští Vikingové. Dobrým příkladem střídání těchto kultur je *Brough of Birsay*, norská osada, která vyrostla na domech Piktů na přílivovém ostrově při severním pobřeží Mainlandu.

Z novodobých památek Orknejí jsou nejčastěji připomínány *Churchillovy hráze* a *Italská kaple*. Obě památky souvisejí s válečnými událostmi minulého století. Od dob první světové války byla *Scapa Flow*, velká zátoka ostrova

Mainland, hlavní základnou britského válečného loďstva. Pouhých šest týdnů po vyhlášení druhé světové války však navzdory všem obranným opatřením prolupala do zátoky německá ponorka a potopila britskou bitevní loď HMS Royal Oak. Aby už k podobné situaci nemohlo dojít, bylo rozhodnuto o

vybudování hrází mezi třemi ostrovy na východní straně zátoky. Hráze byly dokončeny již v roce 1940 a pojmenovány po britském premiérovi.

Práce na hrázích vykonávali především váleční zajatci; v tomto případě šlo o zajaté italské vojáky, kteří zde pak zůstali internováni až do konce války. V roce 1943 si Italové od velení zajateckého tábora vyžádali povolení ke stavbě vlastní kapele. Použili konstrukci pro běžné obytné hangáry, beton, dřevo z potopených lodí, použité plechovky a jiný odpadový materiál. Portál a interiér kapele jsou dojemným příkladem toho, jaké tvůrčí nadšení a um dokázali i v této době a v tomto prostředí projevit.

Na faře ve Stromness jsme rodinu Trgalových našli v dobrém rozpoložení, krátce před tím, než se po dvou letech vraceli zpátky do Čech. Bylo znát, že si Orkneje zamilovali. Dobře jsme tomu rozuměli.

Martin Horák

Z PŮDNÍCH ARCHIVŮ

Povzbuzení do všedního dne - Josef Závodský

* 20.3.1903 Dačice † 15.2.1976 Pardubice

Bratr farář Josef Závodský pocházel z rodu tajných evangelíků. Vystudoval gymnázium v Brně, bohosloví na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké, teologické fakultě univerzity v Basileji a na Free Church of Scotland College v Edinburghu. V letech 1927-1929 působil v kazatelské stanici a později sboru v Horních Vilémovicích. Od roku 1929 do roku 1943 byl farářem ve Velkém Meziříčí. V letech 1943-1973 působil ve sboru v Přelouči. Pracoval v Kostnické jednotě a v synodním evangelizačním odboru. S bratrem

Bohumilem Smetánkou, farářem v Chrudimi, vydával časopis Hus. Ve třicátých a čtyřicátých letech minulého století svými články pravidelně přispíval do věstníku „Synodního odboru evangelisačního Českobratrské církve evangelické Nový Rozvoj“, jehož odpovědným redaktorem byl bratr Antonín Venc, farář v Brně-Židenicích.

Kázání bratra faráře Závodského pod názvem „Zbožnost čistá a bezvadná“, jehož zkrácenou podobu uvádíme, bylo otištěno ve Sbírce kázání pro rok 1956.

Epištola apoštola Jakuba 1,27: *„Náboženství čisté a neposkvrněné před Bohem a Otcem toto jest: Navštěvovati sirotky a vdovy v soužení jejich, a ostříhati sebe neposkvrněného od světa.“*

V epištole Jakubově máme jedno z mála vzácných míst, kde Písmo výslovně mluví o náboženství čili zbožnosti. A je pozoruhodné, jak ono tu jde hned až k samému kořenu věci, neboť dává jasnou odpověď na otázku, co je to vlastně náboženství. Bible tu říká pěkně srozumitelnou řečí a kladně: pravá zbožnost je skutečný život před tváří Boží a má jak svou zevní praktickou stránku (totiž zájem a péči o člověka), tak i svou vnitřní osobní stránku (totiž očistu a posvěcení duše).

Jest to příkaz: Navštěvovati sirotky a vdovy v soužení jejich. O to jde především! Pravá zbožnost neobejde se bez věci základní: dělat dobře člověku, zejména tomu, který je na tom zle. Je to jinak řečeno, křesťanství činu a činná služba člověku. Navštěvovati, to znamená zde pečovati o potřebného, starati se, ujímati se, pomáhati, potěšovati, ano víc: ztotožňovati se s ním a sestoupiti na jeho úroveň a pozvedati ho vzhůru. Přitom nejnižší a nejpotřebnější člověk musí nám být nejbližší. Ke všem takto souženým se Bůh přiznal v slově svém: Bůh otec jest sirotek a ochránce vdov (Žalm 68,6), Pozdvihněte potlačeného, dopomozte k spravedlnosti sirotku, zastáňte se vdovy (Izaiáš 1,17). A přišel za nimi v podobě svého Syna, jenž vyhledával a shromažďoval kolem sebe slabé, ponížené, opuštěné, bezradné a nemocné, slovem nešťastné a hříšné. Věrná církev Páně vždy hluboce rozuměla těmto slovům a její povinnost jí nemusela

být připomínána. Vzpomeňme jen, co v tomto ohledu vykonala Jednota bratrská. Ale už prvotní církev apoštolská vedle dvanácti apoštolů postavila v čelo hned sedm diakonů, a to proto, aby nebyly zanedbávány vdovy v přísluhování vezdejším.

Přicházíme nyní k tomu, co Jakub staví - ku podivu - na místo druhé: Ostříhati sebe neposkvrněného od světa. My bychom čekali, že náboženství napřed půjde o vlastní já a o ty mé věci, a pak o ostatní. A hle, ono je to tu v Písmě právě naopak. Napřed služba jiným a pak moje já. Tak je to ovšem správné, i když dobře víme, že při vši mé službě jiným velice záleží na tom, abych to měl sám v svém nitru v pořádku. Tak tedy uchovati se neposkvrněným od světa a tím být silný! To je varovné slovo. Pohleď, Kristus za tě hříšného zemřel, aby tě očistil a posvětil sobě svou krví. Už při křtu bylo slavnostně vyhlášeno nad tebou: Krev Ježíše Krista očišťuje nás od všelikého hříchu. A nebeský Otec nepřestává tě Duchem svým stále posvěcovat a upevňovat a ukazovat slovem svým rozdíl mezi čistým a nečistým. Ty jsi došel milosti. Nikdo není imunní vůči hříchu. Proto musíš bdít. Měj čisté srdce, čistou mysl, čisté nitro, čisté svědomí, čisté jednání, čistou řeč. Podrobuji se kázni slova Božího a se vším začínám právě u sebe. Jde o vnitřní zachovalost a neporušenost. Avšak při této věci pamatuj: křesťan nežije ze záporu. To jest, máš-li se zachovati neposkvrněným od světa, pak to ovšem znamená oddalovat se a oddělovat od zlého, ale ještě více po stránce kladné přibližovat se ke Kristu, zdroji čistoty, a chodit s ním. Bůh nás postavil doprostřed světa, my v něm musíme být, žít a pracovat, a tu jedině styk a obecenství s Pánem očišťuje, obnovuje a posvěcuje. Drž se Pána Ježíše všemi deseti, a to zlé se tě nebude dotýkat. A spolu s Kristem drž se věrně i jeho církve. To je ta pravá oblast pro tebe, křesťana.

Často se lidé, příslušníci různých vyznání, přou o to, které náboženství je pravé. Hle, dostali jsme jasnou odpověď. Pravá zbožnost křesťanská je vysoce činná. To nejsou nějaké nálady, cítění a jen slova. Jsme vděční Jakubovi, že nám zde říká: Vaše křesťanství musí být činorodé; jde o vnitřní zbožnost, která roste a neustrne. Jsme za své bližní před Bohem odpovědni, jsme odpovědni za svou vlastní duši, aby zůstala čistá, zachována k věčnému životu.

Čeho jiného třeba, než nastoupit ukázanou cestu. Stůj o zbožnost upřímnou, cvič se v ní a hlavně vše čekej od Toho, který nové činí všechno. Amen.

Pro Setkávání připravil Pavel Čermák

Je konfrontace opravdu nutná?

(Odpověď sestře Janě Slámové)

Jana Slámová ve svém komentáři k přednášce o životě současných muslimů v prvním letošním čísle *Setkávání* ironicky napsala: „Kdybychom žili mimo současnou realitu, nabyli bychom dojmu, že toto náboženské hnutí vede lidi ke spořádanému, mírumilovnému způsobu života, a to díky pravidelnému dodržování stanoveného řádu a hygieny“ a poukazuje na zvěrstva, která jsou ve jménu islámu páchána. Současně označuje za „nešťastný“ výrok z publika poukazující na křížové výpravy a svůj článek končí poukazem na to, že od křesťanů Bůh nežádá kamenování jinověrců.

Kromě faktu, že něco takového Bůh po muslimech nežádá, stejně jako to nežádá po křesťanech a židech, i když v Bibli nalezneme rozhodně více pasáží, které bychom tak mohli vykládat, než v Koránu, lze zde především spatřovat jakýsi mně osobně proti srsti jdoucí dvojí metr. Možná se mýlím, ale zdá se mi, že to, co zůstává nevysloveno, je myšlenka, že zatímco zvěrstva páchaná ve jménu islámu k islámu prý jaksi nutně patří a Bůh muslimů k nim vyzývá, zvěrstva, jež byla, a občas stále jsou (připomeňme si například „konzervativního křesťana“ Breivika či americké fundamentalisty vraždící lékaře, kteří vykonávají interrupce) páchána ve jménu křesťanství, nebyla (a nejsou) páchána „pravými křesťany“, ale jsou důsledkem nepochopení či selhání jednotlivců.

Jenže i velké množství muslimů, včetně významných islámských autorit, tvrdí, že radikálové z takzvaného Islámského státu a další fundamentalističtí teroristé nejsou pravými muslimy, protože terorismus lze z Koránu a tradice obhájit jen na základě naprosto svévolné interpretace. Islámské právo i sám Korán totiž určuje velmi přísná pravidla, co se vedení války týče, a zákeřné útoky na civilisty jednoznačně zapovídá. Navíc je třeba si uvědomit, že naprostou většinu obětí Islámského státu tvoří muslimové, což rozhodně žádnou oporu v islámu nemá. Jsou či nejsou islamističtí teroristé muslimové? Jsou či nejsou vrazi zabíjející ve jménu křesťanství křesťané? Co s tím?

Myslím, že jak muslimové, tak i křesťané (a příslušníci snad všech náboženství, jež nějak zasáhla do dějin) by měli pokorně přijmout fakt, že ve jménu jejich víry byly a jsou páchány strašlivé činy - nad tím prostě nelze mávnout rukou. Stejně, jako, když už jsme u těch trámů v očích, nelze třeba mávnout rukou nad Lutherovým postojem k židům. S tím je třeba se vyrovnat, odsoudit to a kát se, je-li to v souvislosti s temnými stránkami minulosti třeba. Křesťan nemá morální právo mávnout rukou nad bestialitou křížáckých tažení, antisemitských pogromů, čarodějnických procesů či nad genocidou původních obyvatel Severní a Jižní Ameriky, kde naši předkové, vyznávající jak katolickou, tak i protestantskou formu křesťanství, mnohde vyhubili až 90 % všech obyvatel. A už vůbec není možné nad tím mávnout rukou jako nad nějakými „přehmaty“ či „špatným pochopením víry“ a *současně* redukovat způsob hledání

Boha u svých bližních právě na krutosti, jež jsou ve jménu jejich víry páčány. Nepřipadá nám ostatně jako zcela nedostatečné třeba tvrzení některých současných komunistů, že za brutalitu minulého režimu může selhání jednotlivců a nikoli režim sám?

Současně je ale třeba vnímat i skutečnost, že tak, jako není český protestant osobně zodpovědný za atentáty na americké lékaře či za militantní křesťanské sekty, není normální syrský muslim osobně zodpovědný za útlak v Saúdské Arábii či za řádění islamistických teroristů. To jsou věci, které můžeme (a máme!) odmítnout a označit za politováníhodné, ale ovlivnit je můžeme jen stěží.

Mezi lidmi u nás, zdá se mi, panuje představa, že všichni muslimové jsou tak nějak stejní. Ta představa je stejně naivní, jako představa, že všichni křesťané jsou stejní. Tak, jako se ke křesťanství hlásí lidé moudří i hloupí, tolerantní i fundamentalističtí, lidé patřící k nejružnějším církvím a denominacím, lidé, kteří spolu v minulosti vedli krvavé války a leckdy si ani dnes nemohou přijít na jméno apod. - platí to úplně stejně i pro svět islámu. V islámském světě nalezneme komunity řídící se velmi doslovným a fundamentalistickým výkladem Koránu, mírně konzervativní střední proud i liberální súfistické mystiky atd. Stejně tak nalezneme muslimy hluboce věřící i muslimy pouze „papírové“. Tedy nic, co bychom nenašli také u křesťanů či vyznavačů judaismu, byť v celkovém průměru jsou muslimové o poznání konzervativnější a tradicionalističtější než současní křesťané či židé.

Je ovšem pravda, že ve jménu islámu je v současné době páčáno více zla než ve jménu křesťanství, ale nefandíme si zase tolik - to je jen otázka míry a dějinné situace. V minulých staletích tomu bylo často právě naopak.

Pokud k nám jinak věřící bližní přicházejí v míru (což přednášející jistě činil, nevidím jiný důvod, proč by jinak šel povídat evangelíkům o své víře a kultuře), je patřičné nereagovat konfrontačně, ale pokojně a s láskou naslouchat a snažit se pochopit.

Budeme-li tak činit, zjistíme, že muslimové jsou především lidské bytosti, tj. bližní. Bližní, kteří se na svět dívají poněkud jinýma očima než my, mají trochu jiné zvyky (a ty naše se jim zdají místy podobně zvláštní, jako nám ty jejich), ale nejsou ani zdaleka tak jiní, jak se někteří z nás domnívají, protože toho, co nás spojuje, je v naprosté většině případů mnohem víc než toho, co nás rozděluje.

V rodině abrahámovských náboženství jsou židé našimi staršími bratry a muslimové bratry mladšími. Všichni víme, že vztahy mezi sourozenci často nebývají právě idylické, ale to neznamená, že bychom k sobě neměli hledat cestu.

Jaroslav Polák

Pozn.: Jsem otevřen další diskusi na toto téma buď osobně nebo prostřednictvím e-mailu jaroslavpolak1975@gmail.com

LIDÉ VE SBORU

Brno I

2.2.	Filip Čáp	20 let
2.2.	Jana Straková	76 let
3.2.	Růžena Medková	73 let
3.2.	Jaroslava Muchová	84 let
2.2.	Hana Stodolová	30 let
4.2.	Tomáš Doležel	30 let
4.2.	Ester Kamínková	85 let
5.2.	Jiří Smolař	82 let
7.2.	Daniel Zourek	20 let
8.2.	Mirek Siksta	10 let
9.2.	Josef Gracias	90 let
11.2.	Petra Maláčová	30 let
12.2.	Rostislav Rotrekl	50 let
12.2.	David Starý	10 let
13.2.	Věra Nohelová	78 let
14.2.	Jiřina Zimová	71 let
15.2.	Luboš Muric	90 let
15.2.	David Pokorný	40 let
16.2.	Zdeněk Pešina	40 let
20.2.	Blahomíra Ryšavá	87 let
24.2.	Jaroslav Černý	82 let
27.2.	Milan Bohatec	76 let
27.2.	Blahoslava Slavičková	74 let
27.2.	Lucie Zourková	40 let
29.2.	Zdeněk Pilát	84 let

Brno II

1.2.	Drahomíra Šafaříková	84 let
3.2.	Anna Pohanková	88 let
3.2.	Pavel Spousta	74 let
3.2.	Daniel Doubrava	40 let
4.2.	Jaroslav Marek	84 let
6.2.	Milada Ševčíková	93 let
8.2.	Terezie Pospíšilová	87 let
9.2.	Jaroslav Dobiáš	73 let
10.2.	Alena Kadlecová	60 let
11.2.	Jaroslava Šrámková	72 let
12.2.	Věra Ondráčková	89 let
13.2.	Pavel Grňa	70 let
13.2.	Luboš Mauer	60 let
14.2.	Veronika H. Pliskvová	40 let
16.2.	Darina Stejskalová	86 let
19.2.	Josef Váně	91 let
19.2.	Noemi Zakopalová	86 let
22.2.	Zdena Procházková	92 let
22.2.	Jarmila Svobodová	70 let
22.2.	Magdalena Pellarová	20 let
23.2.	Ivo Peřina	50 let
25.2.	Zdena Krátká	73 let
27.2.	Marta Kompišová	83 let
28.2.	Jiří Bouda	30 let

Oddáni byli:

31.12. Tereza Baumgartnerová
a Marek Nečas

Rozloučili jsme se:

19.12. Vladimíra Měšťanová, nar. 1928
30.12. MUDr. Vladimír Sklenář, nar. 1925
27.1. PhDr. Jiří Setínský, nar. 1951

Pokřtěna byla:

17.1. Simeona Marta Komárková, nar. 2015

DÍKY A PROSBY

Pane Bože, Hospodine,

moc děkujeme, že jsme se mohli opět sejít svobodně a v bezpečí. Každý jsme si sebou v srdci přinesli různé starosti, obavy a neklid. Ty jsi, Pane, náš milosrdný a laskavý otec. Prosíme tě, naplň naše srdce pokojem. Prosíme tě,

dej, ať se dokážeme zastavit v naší uspěchané době a uvědomit si, kolik dobrých darů od tebe denně dostáváme.

Vzdáváme ti za ně díky!

Prosíme, otevři naše uši, ať dokážeme slyšet a vnímat Tvé evangelium a jako radostnou zprávu o Tvé velké lásce je dokážeme předávat ostatním lidem.

Amen.

Brno - Židenice, 10. ledna 2016

ŽILI MEZI NÁMI

Prof. ThDr Pavel Filipi

26.5.1936 - 28.12.2015

Život a práci učitele praktické a ekumenické teologie na Evangelické teologické fakultě UK, který zemřel krátce před koncem uplynulého roku, připomnělo při pohřebním shromáždění 7. ledna několik jeho spolupracovníků i někdejších žáků. Přinášíme krátký úryvek ze vzpomínky, kterou pronesl synodní senior ČCE Daniel Ženatý:

„Profesor Pavel Filipi bude ČCE, a celé církvi Kristově, chybět. Co asi nejvíc?

Hluboká a obdivuhodná teologická vzdělanost.

Samozřejmě ochota a nutnost rozdat plody této vzdělanosti do terénu.

Znalost života, který ví, jaké to je tam na dně, jaké to je, o čem se v Žalmech zpívá, jak pulsuje to, co chce žít a upíná se nahoru, k Bohu, víra, že mě v tom přece nenechá, když už za nás dal svého Syna. A proto, že skutečně nenechá, proto mohu být milosrdný k druhým, aniž bych to vůbec považoval za něco mimořádného, o čem je potřeba mluvit.

Děkujeme Bohu za vše, co jsme přijali od muže, který nebyl kladný hrdina. A možná právě proto se to, co učil, říkal a psal, stávalo a stává blízké těm, kdo moc dobře vědí, že tak vzdělání, jako byl Pavel Filipi, nejsou. Avšak podobně jako on vědí, že život umí také bolet.

V Ž 71,17-21 (Kralická) čteme:

Bože, učinil jsi mne od mladosti mé, a až po dnes vypravuji o divných činech tvých.

Protož také i do starosti a šedin, Bože, neopouštěj mne, až v známost uvedu rámě tvé tomuto věku, a všechněm potomkům sílu tvou.

Nebo spravedlnost tvá, Bože, vyvýšená jest, provádíš zajisté věci veliké, Bože, kdo jest podobný tobě?

Kterýž, ač jsi mi dal okusiti úzkostí velikých a hrozných, však zase k životu navrátíš mne, a z propastí země zase mne vyzdvihneš.

Rozmnožíš důstojnost mou, a zase utěšíš mne."

BUDE

Brno I - kavárnička v únoru

- 3.2. Bratr Jaroslav Černý - moje toulky přírodou
- 10.2. Sestra Věra Bednářová - vzpomínáme na Miladu Horákovou
- 17.2. Vystoupení studentů konzervatoře
- 24.2. Bratr Jan Franců - promítání snímků z cest

Sborová neděle ve sboru Brno I

Další celodenní setkání všech generací se uskuteční v neděli 14. února. Naším hostem bude bratr farář David Najbrt z Kostelce nad Orlicí, který nám představí svou druhou profesi zdravotního klauna. Po bohoslužbách se sejdeme ke společnému obědu (přihlaste se, prosíme, včas v kanceláři sboru). Po obědě bude následovat samostatný program jak pro děti, tak pro rodiče.

Nešpor v Blahoslavově domě

Zveme vás na hudební nešpor, který se bude konat v Blahoslavově domě v neděli 21. února 2016 od 18 hodin. V rámci nešporu zazní vokální a instrumentální hudba Salomona Rossiho, židovského skladatele ze severoitalské Mantovy, který v době raného baroka usiloval o reformu synagogálního zpěvu. Rossiho zpracování žalmů uslyšíme v podání Brněnského ekumenického sboru, kázat bude farář Martin Horák.

Brno I

Jako vždy jsme nejprve hodnotili sborové aktivity v předchozím období. V předvánočním období jich byla celá řada a většina z nich byla i pěkně navštívena. Na Štědrý den přišlo do Betlémského kostela 220 lidí a stejný počet jiných lidí přišel na půlnoční do Červeného kostela. Slabší byla účast během dalších svátečních dnů. Staršovstvo s radostí přijalo zprávu, že byl udělen pokyn k volbě druhé farářky, sestry Jany Hofmanové. Volba se uskuteční 13. března, ale ještě předtím přijede sestra farářka kázat do našeho sboru (7. února). Staršovstvo zvolilo na další období dva členy dozorcí rady střediska Diakonie v Brně, kterými se znovu stali bratr Jakub Ventruba a sestra Hedvika Vojtíšková. Vhodného náhradníka ještě hledáme. Největší část schůze byla věnována schvalování podoby nové sborové kuchyně, jejíž projekt představil bratr Mikolášek. Byly do něj zahrnuty požadavky všech skupin, které kuchyň využívají. Půdorys nové kuchyně byl schválen a nyní si proto necháme vypracovat cenovou nabídku a budeme se věnovat výběru jednotlivých spotřebičů a technickým řešením některých detailů. Chystá se schůzka se zástupci skautského oddílu, ohledně místa jejich budoucího scházení (v roce 2017 by měla proběhnout přestavba staré fary). Předběžné výsledky obětavosti našeho sboru jsou velmi uspokojivé a dosahují stejné hodnoty jako v letech minulých. Všem dárcům děkujeme.

Jiří Gruber

Brno II

Faráři poděkovali členům staršovstva za jejich aktivní účast při přípravě a průběhu vánočních a novoročních služeb Božích. Staršovstvo poděkovalo sestře Kláře Němečkové za její službu pastorační pracovnice a nově přivítalo do této služby sestru Milenu Hauserovou. Presbyteři se dále zabývali přípravou výročního sborového shromáždění (13.3.), které bude letos spojeno s volbou nového staršovstva. Staršovstvo schválilo kandidátku vzešlou z návrhů členů sboru, a také samotný průběh volby. Staršovstvo dále mimo jiné projednalo další postup rekonstrukce sborových prostor.

Martin Horák

Brno-Židenice

Staršovstvo dojednálo zajištění kazatelů pro první měsíce nového roku. Zabývalo se přípravou pátečních setkání sboru pro příští období, a také podobou a termínem připravovaného sborového dne (26.6.). Na vědomí vzalo informaci o stavu sborových finančních prostředků. Presbyteři zvolili zástupce sboru do dozorcí rady střediska Diakonie a vybrali termín pro konání výročního sborového shromáždění (6.3.).

Martin Horák

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 8.2.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 příprava NŠ

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 10. a 24.2.

15:00 kavárnička

18:00 mládež

18:00 kurs Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 4. a 18.2.

18:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola pro děti

Brno II

Po – Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 8.2.

Úterý:

17:00 b.h.Tišnov 2., 16.2.

18:00 příprava NŠ 2.2.

19:30 setkání stř. generace

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 3., 17.2.

14:00 biblické čtení DD Kociánka 10., 24.2.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba 25.2.

9:30 Mateř. klub 11., 25.2.

14:30 káva 4. a 18.2.

16:00 vyučování dětí, confirm. příprava

17:30 mládež II.

Sobota:

9:30 DD Kociánka 6., 20.2.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setk. v Blah. domě

18:00 nešpor 21.2.

Brno – Husovice

Pondělí:

17:45 konfirmač. cvičení

Středa:

18:00 katecheze dospělých

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 11.2.

Pátek:

15:30 děti

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 14.2.

Brno – Židenice

Po – Pá 8:30 – 11:30

Úterý:

15:30 biblic. hodina pro děti

18:00 modliteb. setkání 3.2.

19:19 DŽES – Duchovní židenické ev. setkání

Středa:

17:30 mládež

18:30 staršovstvo 10.2.

19:00 Modlitby a zpěvy z Taizé 17.2.

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

Pátek:

14:45 biblic. hodina pro děti

v Blansku 5. a 19.2.

19:00 setkání sboru

19. nebo 26..2.

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:30 pěv. sbor ChraPoT

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
7.2. Neděle Quinquagesimae BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Jacobea Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek <i>rodinné</i>	Žd Martin Horák, <i>VP</i> Bl Jiří Bureš, <i>VP</i>
14.2. 1. neděle postní BK Jaroslav Vítek, <i>VP</i> ČK David Najbrt, <i>VP</i> <i>sborová neděle</i>	BD Martin Horák, <i>VP</i> Tiš Saša Jacobea, <i>VP</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd Jiří Šimsa, <i>VP</i> Bl Jiří Šimsa, <i>VP</i>
21.2. 2. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Martin Horák Tiš Martin Horák BD 18:00 <i>nešpor</i>	Hu Vladimír Zikmund	Žd Matouš Pleva Bl Jiří Bureš
28.2. 3. neděle postní BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber	BD Saša Jacobea Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Josef Suchý Bl kazatel CB
6.3. 4. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Jacobea Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Martin Horák, <i>VP</i> Bl Jiří Bureš, <i>VP</i>

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Červený kostel v 10:00
Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00
Tiš: Tišnov v 10:30
Kuř: Kuřim 10:00

Hu: Netušilova 26 v 9:00
Ma: Maloměřice, Borky 7
DDS v 10:30

Žd: Židenice v 9:00
Bl: Blansko v 14:00